

Fővárosi Ítéltábla

16.Gf.40.361/2022/6-II.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Trauner Gábor (cím1 I. em.) ügyvéd által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek a Pete és Kiss Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: dr. Pete Judit ügyvéd) által képviselt I.r. alperes (alperesek címe) I. rendű és II.r. alperes (alperesek címe) II. rendű alperes ellen felmondás jogellenességének megállapítása, szerződés létrehozása, kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. szeptember 22-én kelt 65.P.21.279/2021/32. számú ítéletével szemben a felperes által benyújtott fellebbezés folytán – nyilvánosan megtartott tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a felperes az 507.860 (ötszázhétezer-nyolcszázhatvan) forint eljárási illetéket az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – az esedékesség napjáig köteles megfizetni.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek mint együttes jogosultaknak 30.000 (harmincezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget, valamint az államnak, az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára 677.147 (hatszázhetvenhétezer-száznegyvenhét) forint fellebbezési illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség a jelen ítélet jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a felperes és a II. rendű jogelődje, az Nyrt. 2006. június 29-én ingatlanvásárlási kölcsönszerződést kötött, amelyet okirat szám. számon közjegyzői okiratba foglaltak. Ugyanezen a napon okirat szám. számon közjegyzői okiratban foglaltan ingatlan felújítási kölcsönszerződést is kötöttek a felek. 2008. május 16-án az I. rendű alperes jogelődjével, a Bank Zrt.-vel okirat

szám2. számon közjegyzői okiratba foglaltan szabadfelhasználású kölcsönszerződést is kötött a felperes.

[2] A felperes a kölcsönszerződéseket 2009. júniusáig törlesztette. Miután azonban 2009. június 10-ével a munkaviszonya megszűnt, 2009. novemberében a lakáscélú kölcsönökre vonatkozó állami készfizető kezességéről szóló 2009. évi IV. törvény (a továbbiakban: Lktv.) 3. §-ában írtak szerinti áthidaló kölcsönszerződések megkötését kezdeményezte az alperesek jogelődjeinél. A felperes és az I. rendű alperes jogelődje közt egyeztetések folytak a felperes átmeneti fizetési nehézsége megoldására.

[3] 2010. március 16-án az I. rendű alperes jogelődje mindhárom kölcsönszerződése vonatkozásában olyan nyilatkozatot íratott alá a felperessel, amelyben azt rögzíti, hogy az áthidaló kölcsön igénybevétele feltételeiről részletes tájékoztatást kapott, azokat megismerte, az erre vonatkozó tájékoztatóban foglaltakat elfogadja, és nyilatkozik, egyben tudomásul veszi, hogy az állami kezességvállalás mellett nyújtott áthidaló kölcsönre nem jogosult, azt nem áll módjában igénybe venni.

[4] A felperes 2010. március 16-án kérelmezte csökkentett törlesztési megállapodás létrehozását valamennyi fennálló tartozása rendezésére. A kérelmét 2010. április 15-én hagyták jóvá. Ennek értelmében a felperes lehetőséget kapott, hogy az alperesek jogelődjei által öt darab hitelazonosítón nyilvántartott kölcsöntartozásait egy 6.000 forintos, egy 4.000 forintos, kettő 10.000 forintos és egy 19.000 forintos havi törlesztésű konstrukcióban törlessze. Az utóbbi a 2008. május 16-án kötött kölcsönszerződés, a másik négy törlesztés pedig a II. rendű alperes jogelődjével 2006. június 29-én kötött két ingatlanvásárlási, illetve felújítási kölcsönszerződés törlesztésére engedélyezett könnyített fizetési konstrukció volt. Ezeket a feltételeket a felperes elfogadta.

[5] A megállapodás írásba foglalására, közjegyző előtti aláírására 2010. június 4. volt kijelölve. Ezt a felperes módosítani kérte, és az áthidaló kölcsönöket egyetlen közokiratba kérte foglalni. Miután ettől „a pénzügyet” elzárkózott, nem került sor a közokiratba foglalásra.

[6] Ezt követően a felek az alperesek jogelődjei által kidolgozott fizetéskönnyítési lehetőségekről tárgyaltak, amely felkínált banki konstrukciót azonban a felperes nem fogadta el.

[7] A felperes 2010. augusztus 13-án jelezte, hogy aláírná a szerződéseket, így augusztus 26-ára ismét előkészítésre kerültek a dokumentumok, de ismételten nem került sor az aláírásra.

[8] A felek egyeztető tárgyalásai azért nem vezettek tartósan eredményre, mert az alperesek jogelődjei nem három szerződésszámon, hanem összesen öt azonosítón tartották nyilván a felperes tartozásait. Miután az állami készfizető kezességvállalással fedezett támogatott kölcsönt külön azonosítón tartották nyilván, mindkettő duplikálta a II. rendű alperes jogelődjével kötött kölcsönszerződés nyilvántartását.

[9] „A pénzügyi intézet” kisebb önrész megfizetésére is látott lehetőséget a fedezeti ingatlan újraértékelésével, az egyik ingatlan értékesítésével, de a felperes elzárkózott e lehetőségektől, és a felkínált megállapodás tervezeteket sem írta alá.

[10] Ezen egyeztető tárgyalások alatt is, 2010. március 1. és 2011. októbere között a felperes a számlájára átutalt családi pótlék levonásával, illetve egyéb befizetések útján törlesztett az alperesek jogelődjei felé összesen 1.080.800 forintot, de a felkínált konstrukciók alapján új kölcsön megállapodás (a korábbi kölcsön megállapodásai fizetési feltételei módosítása) aláírását nem vállalta a felkínált közokirati formában.

[11] Miután az alperesek jogelődjeinél nyilvántartott szerződésekre vonatkozó áthidaló megállapodásban rögzített fizetési kötelezettségének a felperes nem tett eleget, az I. és a II. rendű alperesek jogelődjei 2011. október 27-én közokiratba foglaltan a három kölcsönszerződést felmondták.

[12] A felperes 2012. április 11-én benyújtott, módosított keresetében kérte 2010. június 30. napjára visszamenőleges hatállyal közte és az I. rendű alperes között a Lktv. szerinti áthidaló kölcsön nyújtására vonatkozó kölcsönszerződés létrehozását, amely szerint az I. rendű alperes a részére 3.280 CHF tőke összegű áthidaló kölcsönt nyújt. Keresetében megjelölte a létrehozni kért szerződés tartalmát, a kölcsön céljának, futamidejének meghatározásával, a szerződést biztosító zálogjog kikötése mellett.

Kérte az I. rendű alperes 2011. október 27-i, valamennyi kölcsönszerződés tekintetében gyakorolt felmondása jogellenességének megállapítását.

Kérte továbbá az I. rendű alperest 956.342 forint kár megfizetésére kötelezni a végtörlesztési kérelme indokolatlan elutasítása miatt.

A II. rendű alperessel szembeni keresetében kérte ugyancsak 2010. június 30. napjára visszamenő hatállyal a közte és a II. rendű alperes között a Lktv. szerinti 2 db áthidaló kölcsön nyújtására vonatkozó kölcsönszerződés létrehozását, amelyek értelmében a II. rendű alperes a részére 914.050 forint, valamint 1.900 CHF tőke összegű, illetve 522.000 forint és 3.680 CHF tőkeösszegű áthidaló kölcsön nyújt. Megjelölte a létrehozni kért kölcsönszerződések részletes tartalmát, szerepeltette a kölcsönök célját, futamidejét és a szerződéseket biztosító jelzálogjog elengedését is.

Kérte annak megállapítását, hogy a II. rendű alperes a 2011. október 27-i felmondását valamennyi kölcsönszerződés esetében jogellenesen gyakorolta.

Kérte a II. rendű alperes 2.299.188 forint összegű kár megtérítésére kötelezését a végtörlesztési kérelme indokolatlan elutasítása miatt.

Kérte az alperesek perköltségben marasztalását is.

[13] A kereseti kérelmét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 206. § (1) bekezdésére, 298. §-ára, 299. § (1) bekezdésére, 302. § b) pontjára, 303. § (3) bekezdésére, 313. §-ára, 321. § (1) bekezdésére, az 525. § (1) bekezdés e) pontjára, továbbá Lktv. 1. §-ára, 2. § (4) bekezdésére és a 3. § (1) és (6) bekezdéseinek rendelkezéseire alapította.

[14] Álláspontja szerint az Lktv. által támasztott feltételeknek maradéktalanul megfelelt, mivel a munkaviszonya 2008. szeptember 30-át követően szűnt meg, álláskeresőnek minősült, állandó lakóhelye és tartózkodási helye a lakás célú kölcsön biztosítékául szolgáló lakóingatlan volt, a kölcsönszerződések aláírásakor más lakóingatlanral nem rendelkezett, vállalta a jogszabály szerint a kölcsönönként havi 10.000 forint összegű törlesztés megfizetését, a szerződés szerinti és a folyósított összeg a 20.000.000 forintot nem haladta meg és a fennálló tartozás a munkaviszony megszűnésekor nem minősült késedelmesnek. Utalt arra, hogy az I. rendű alperes jogelődje is arról tájékoztatta a 2010. szeptember 2-án kelt levelében, hogy az áthidaló kölcsönök igénybevételére jogosult, csupán a törlesztőrészeket állapította meg alaptalanul magas összegben. Ezek alapján az alperes jogelődjeit szerződéskötési kötelezettség terhelte, amelynek nem tettek eleget, így késedelembe estek.

[15] A 2010. március 16-i nyilatkozatában nem mondott le az áthidaló kölcsön igénybevételéről, csupán az alperesek jogelődjének tájékoztatását vette tudomásul, miszerint a pénzintézetek szerint erre nem jogosult, mert a törvényi feltételeknek nem felel meg.

[16] Az alperesek jogelődjei jogellenesen támasztották vele szemben azt az igényt, hogy összesen hét áthidaló kölcsön szerződés kerüljön megkötésre, noha csupán három kölcsönszerződést kötött. Rámutatott, hogy a hét kölcsönszerződés megkötése esetén 70.000 forint összegű törlesztést kellett volna fizetnie, pedig az áthidaló kölcsön igénybevétele esetén a havi törlesztőrészlet összege 30.000 forint. A hét szerződés megkötésének igénye abból fakad, hogy az alperesek a három szerződést – indokolatlanul – hét hitelazonosítón tartották nyilván.

[17] Előadta, hogy a jogellenes felmondásig késedelembe nem esett, mivel 2010. márciusától 2011. októberéig 1.080.800 forint összeget teljesített, így a 30.000 forint összegű, jogszabály által biztosított áthidaló kölcsön szerinti összegeket megfizette. Az alperesek jogelődjei az áthidaló kölcsön szerződések megkötését jogellenesen megtagadták, emiatt került abba a helyzetbe, hogy az eredeti kölcsönszerződések teljesítésére nem képes.

Olyan előadása is volt, hogy az ún. fordulat hitel lehetőségét ajánlották fel számára, amelyet el is fogadott, és az aszerint megállapított fizetési kötelezettségének eleget tett. A

felmondásokra e konstrukció fennállása alatt, az aszerinti részletek folyamatos és pontos fizetése mellett került sor.

[18] Az alperesek jogelődjeinek jogellenes felmondása miatt a végtörlesztés lehetőségét nem tudta igénybe venni, ezáltal kára keletkezett. A kár összegét az árfolyamkülönbözet mértékében jelölte meg.

[19] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperes perköltségükben marasztalását kérték.

[20] Állították, hogy az áthidaló kölcsönszerződés utólagos, bíróság általi létrehozására a jelenleg már hatályban nem lévő törvény alapján nincs lehetőség. Előadták, hogy a felperes áthidaló kölcsönre vonatkozóan az Lktv. 2. § (4) bekezdésében rögzített jogvesztő határidőig, 2011. június 30. napjáig írásbeli kérelmet nem nyújtott be, ilyen igényt nem terjesztett elő. Nem az Lktv. szerinti áthidaló kölcsönre, hanem a nehéz helyzetben lévő ügyfelek megsegítésére vonatkozó konstrukció megkötésére tettek ajánlatot, azt azonban a felperes nem fogadta el. Amennyiben a pénzügyi eljárásával a felperes nem értett egyet, úgy lehetősége lett volna a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 215/B. §-a alapján panasszal élni, ilyet azonban nem terjesztett elő.

[21] A felmondások a felperes fizetési késedelmére tekintettel jogszerűek voltak.

[22] Mivel a felperes végtörlesztést nem igényelt, így eljárásuk a rHpt. 200/B. §-át sem sértheti. Előadták, hogy a felperes nem munkálta ki és nem támasztotta alá bizonyítékokkal, hogy mire alapozza az állított károkozást.

[23] Az I. rendű alperes jogelődjének elnevezése 2018. április 18-ától Bank Zrt.-re, míg a II. rendű alperes jogelődjének elnevezése 2018. június 29-étől II.r. alperes-re változott.

[24] Az eljárás során az I. rendű alperes megszűnt, majd a felperes a I.r. alperes-t a jogutódjaként perbe vonta.

[25] Az alperesek a perbeli kölcsönszerződésekből eredő követeléseiket 2020. december 30-án a ZRt.-re engedményezték; az engedményezésről a felperest 2021. január 20-án értesítették.

[26] Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2022. szeptember 22-én kelt 65.P.21.279/2021/32. számú ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest a Magyar Államnak külön felhívásra 507.860 forint eljárási illeték és az I. és II. rendű alpereseknek egyetemleges jogosultakként 15 napon belül 300.000 forint perköltség áfával megfizetésére.

[27] Az alkalmazandó jogszabályokként idézte a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 164. § (1) bekezdését, a rPtk. 206. § (1) bekezdését, 277. § (4) bekezdését, 302. és 303. §-át, 319. § (1) és (2) bekezdését, 321. §-át, 339. § (1) bekezdését, 340. § (1) és (2) bekezdését, 344. § (1) bekezdését, 355. § (1) és (4) bekezdését, a 360. § (1) és (2) bekezdését, valamint a 525. § (1) bekezdés d) és e) pontjait, a rHpt. 215/B. § (1) és (2) bekezdéseit és a Lktv. 2. § (1)-(6) bekezdéseit.

[28] Elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperesi pénzügyi intézetek jogosultak voltak-e felperes kölcsönszerződéseinek felmondására a rPtk. 525. § (1) bekezdés d) és e) pontjai alapján. Nyomatékkal vette figyelembe, hogy az alperesek jogelődjei a felperes átmeneti pénzzavarára különféle konstrukciókat kínáltak, és a felperes munkaviszonya megszűnését követően e körben a felek közt egyeztetések folytak. Tekintettel volt arra, hogy az alperesek jogelődjei kedvezményes törlesztési lehetőséget kínáltak, ők hitelszámlán nyilvántartva a három kölcsönszerződést, amelyet a felperes elfogadott.

[29] A felperes 2010. márciusa és 2011. októbere között e szóbeli megállapodás alapján törlesztett, amely törlesztés azonban a 2009-ben történt munkaviszony megszűnést követően keletkezett tartozásaira tekintettel már a „felmondott státuszú” szerződések törlesztése volt, hisz a felek által sem vitatottan a felperes „2009-től” az eredeti kölcsönszerződéseinek alapján nem teljesített.

[30] Az alperesek jogelődjei a Lktv. rendelkezéseit is szem előtt tartva szerződésmódosító tervezeteket készítettek, amelyeket a felperes nem írt alá arra hivatkozással, hogy értelmezése szerint három kölcsönszerződést kötött, így legfeljebb három áthidaló kölcsön-részlet megfizetésére kötelezhető. Ugyanakkor egyetlen közokiratban vállalta az ezzel kapcsolatos módosításokat rögzíteni, ez azonban nem felelt meg a kölcsönszerződések írásba foglalására vonatkozó törvényi előírásoknak és az alperesek jogelődjei érdekeinek.

[31] Az alperesek jogelődjei nem a Lktv. szerinti konstrukciót kínálták fel felperesnek, amit a felperes 2010. március 16-án aláírt nyilatkozata szerint tudomásul vett, ezáltal elfogadva, hogy közös megegyezéssel megszüntetett (munka)jogviszony esetén nem jár e fizeteskönnyítési lehetőség. A felperes ekkor elfogadta az április 15-i engedélyben rögzített ütemezés szerinti törlesztési javaslatot, így 2010. március 16-án nem áthidaló

kölcsön engedélyezése iránti kérelmet, hanem ún. csökkentett törlesztésre és díj, valamint hátralék meghitelezésre vonatkozó kérelmet terjesztett elő.

[32] Az elsőfokú bíróság a rPtk. 277. § (4) bekezdésére, valamint a 4. § (1) bekezdésére utalással a felek kölcsönös és jóhiszemű közreműködését mérlegelte.

[33] A felperes fizetési nehézségei megoldására az alperesek jogelődjei ugyan nem a Lktv.-ben biztosított lehetőséget kínálták fel, de a felkínált konstrukciót a felperes elfogadta, az alapján törleszteni is kezdett. Ezt követően a szerződés-módosítások e formájától mégis elzárkózott. A felperes ezen elzárkózó magatartása akadályozta, hogy az alperesek jogelődjei megfelelő biztosíték, azaz közokiratba foglalt szerződésmódosítás útján történő teljesítést fogadhassanak el. A felperes az eredeti szerződéseit is ekként kötötte, így tudhatta, hogy a bank ezt a számára kedvező behajtási helyzetet teremtő konstrukciót fogadja el szerződésmódosítások esetén is; ha három szerződést kötött, legalább ennyi szerződés-módosítást kell közokiratba foglalni. A fizetéskönnyítésre vonatkozó megállapodás írásba foglalását az alperesek jogelődjei alappal kérték, hisz csak közjegyzői okirat alapján tudják a nem-teljesítés esetén igényüket érvényesíteni, és pénzügyi intézménnyel kötött kölcsönszerződés csak írásban érvényes. A közokiratba foglalás folyamata tehát megrekedt, két egyeztetést követően sem jött létre megállapodás, a felperes nem volt együttműködő e tekintetben.

A felperes szerződésmódosítástól elzárkózását az alperesek jogelődjei olyan szerződésszegésként értékelhették, ami a kötelmek megszüntetésére okot adott.

[34] Az eredeti kölcsönszerződések törlesztési feltételeit a felperes nem vitásan nem teljesítette, így folyamatos késedelemben volt. A csatolt elszámolásokból a felmondás időpontjában fennálló tartozások összege ugyan nem volt megállapítható, de a felperes 2011. október 27-ig történt részteljesítései az eredeti kölcsönszerződések szerinti tartozást egész biztosan nem fedezték. Az eredeti kölcsönszerződésekhez képest szerződésmódosítást nem foglaltak okiratba, az egyeztetés a több szerződéstervezet felperes általi aláírása meghiúsulása miatt nem vezetett eredményre.

[35] Ezért a kölcsönszerződések rPtk. 525. § d) és e) pontjai alapján felmondása jogszerű volt. Ezzel szemben nem helytálló a felperes fizetési késedelem hiányára hivatkozása. Ha meg is illette a felperest az áthidaló kölcsön lehetősége, maga fogadta el azt, hogy nem a Lktv. alapján teljesít, így ezt követően alappal nem hivatkozhat arra, hogy utóbb ezen, szerződésbe nem foglalt feltételek mellett teljesítettnek minősül az esedékes tartozása.

[36] Megállapította, hogy az áthidaló kölcsön megállapodás bíróság általi létrehozására a jogszabályi határidő lejártára is tekintettel nincs lehetőség, a bíróság nem hozhat létre ítéletével olyan konstrukciót, amire a jogalkotó is átmenetileg adott lehetőséget. Már a perindítás is a törvényi határidő lejártá után történt.

[37] A felperes a 2010. március 16-i nyilatkozatában ugyan nem mondott le az áthidaló kölcsön érvényesítéséről, de elfogadta, hogy a pénzüintézetek nem ezt a konstrukciót nyújtják részére. A felperes nem bizonyította, hogy 2010. március 16-át követően írásban kérte volna az áthidaló kölcsönszerződés megkötését, így erre az alperesek jogelődjei a Lktv. alapján nem voltak kötelesek. A felek egyeztetései azt támasztják alá, hogy nem az áthidaló kölcsönről tárgyaltak, hanem másik, az alperesek jogelődjei által felkínált konstrukcióról.

[38] Az alperesek alappal hivatkoztak arra, hogy ha a felperesnek a felkínált konstrukció nem felelt meg, e tárgyban panasszal élhetett volna, és ennek figyelmen kívül hagyása esetén a pénzüintézetek felügyeleti szervétől kérhette volna a törvényi határidőn belül a szerződésmódosítás megkötésére kötelezést.

[39] Mivel a felperes az áthidaló kölcsönszerződés megkötését a törvényes határidőn belül nem igényelte, ennek utólagos létrehozatalát nem kérheti akkor sem, ha késedelem hiányában a szerződések felmondása jogellenes lenne. A felperest az eredeti szerződések szerinti tartozás fizetésének kötelezettsége terhelte, a felmondás jogszerűtlenségének megállapítása iránti kereset ezért sem alapos.

[40] A felperes tartozása időközben engedményezésre került, ezért az átruházott követelés erejéig nem is az alpereseknek teljesíthetne. Ezért a kereset szerinti elszámolási igény nem lehetne teljes mértékben alapos, a keresetet ez okból is elutasította.

[41] A felperesnek a végtörlesztés elmaradásával kapcsolatos kártérítési igénye nem kimunkált, az alperesek jogellenes magatartását nem részletezte, ténybelileg és jogi érvekkel sem támasztotta alá. Nem bizonyította azt sem, hogy végtörlesztést igényelt volna. Az egyeztetések során a felperes két fedezeti ingatlana közül az egyik értékesítésével a végtörlesztés igénybevétele mint lehetőség felmerült, a felperes azonban nem tudta a végtörlesztést érvényesíteni, mivel nem vitatottan késedelembe volt, és a kölcsönszerződések erre tekintettel, alappal kerültek felmondásra.

A kártérítési igény nemcsak jogalapjában, hanem összecszerűségében sem kimunkált. „Az igényelt árfolyamkülönbség nem írható alperesi pénzüintézetek terhére”, ezért valamennyi kereseti kérelmét elutasította.

[42] A perköltség megállapításánál a felmondások érvénytelenségének megállapítását meg nem határozható pertárgy értékűként, a két alperesre tekintettel kétszer számította, a szerződések létrehozására vonatkozó és a kártérítési igényeket pedig a megjelölt szerződéses értékek és a kártérítések összege szerint vette figyelembe. Ekként a pertárgy értékeként a 3.280 CHF-nak megfelelő 952.446 forinttal, az 1.900 CHF-nak megfelelő 551.722 forinttal és a 3.680 CHF-nak megfelelő 1.068.598 forinttal, valamint 914.050 és 522.000 forinttal, továbbá a 956.342 és 2.299.188 forint kárösszegekkel, végül 2 x 600.000 forint meg nem határozható pertárgyértékkel számolt.

[43] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében elsődlegesen az ítélet keresete szerinti megváltoztatását és az alperesek perköltség megfizetésére kötelezését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

[44] A fellebbezésében kifejtette, hogy három hitelszerződése volt, amelyeket az alperesek jogelődjei a saját adminisztrációjuk szempontjából hét különböző hitelazonosító számon tartottak nyilván. Ebből eredően a pénzüzetek az általa kezdeményezett egyeztetések során jogellenesen végig úgy jártak el, mintha a hét különböző hitelszerződése lenne, amely az áthidaló kölcsönszerződések megkötését akadályozta, számára elfogadhatatlanul terhesebbé tette.

[45] Az ítélet tárgyi tévedéseként kiemelte, hogy a kölcsönszerződések szerinti fizetési kötelezettségének nem 2009. júniusáig, hanem 2009. novemberéig tett eleget. Az áthidaló kölcsön igénybevételét 2009. novemberében igényelte.

[46] Az ítélet tévesen rögzítette, hogy az egyeztetések során ne tanúsított volna együttműködő magatartást, ezzel szemben éppen az bizonyította a per során, hogy az alperesek jogelődjei nem működtek együtt.

[47] Az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy ne lett volna jogosult az áthidaló kölcsön igénybevételére; a vonatkozó jogszabályi feltételeknek megfelelt.

[48] Az alperesek jogelődjeinek jogellenes nyilvántartása, és ebből eredően a hét szerződés megkötésének kötelezettsége miatt kénytelen volt lemondani az áthidaló kölcsönről, és az ügyféltámogató programot igénybe venni, ezt azonban nem önszántából, hanem a bankok felhívására, az ügyének megoldása reményében tette. Megjegyezte, hogy jogszabály nem tartalmaz olyan korlátozást, miszerint közös megegyezéssel történő munkaviszony megszüntetés esetén ne járna a Lktv. szerinti fizetéskönnyítési lehetőség. A jogszabály alapján az alperesek jogelődjei kötelesek lettek volna elfogadni a megváltozott teljesítési képességét a szerződés felmondása nélkül, és megkötni vele a (legfeljebb három) áthidaló kölcsönszerződést.

[49] Az ítélet iratellenesen állítja, hogy nem fogadta el a számára felkínált konstrukciót. Az alperesek jogelődjei a megbeszélte időpontban, 2010. június 7-én (a felperes az ítéletben és a II. rendű alperes jogelődjének 2010. december 15-i válaszelevelében szereplő 2010. június 4-i dátummal szemben ilyen időpontot állít), a közjegyző előtt nem a megbeszélte, ügyféltámogató program szerinti szerződéseket, hanem öt áthidaló

kölcsönszerződést akartak vele aláíratni, amelyet azonban nem tudott elfogadni, mert így a havi törlesztőrészek összege a jogszerű 30.000 forint helyett több mint kétszeresére emelkedett volna.

[50] Nem felel meg a valóságnak, hogy 2010. június 7-én a szerződés aláírása időpontjának módosítását vagy az öt darab kölcsönszerződés egyetlen okiratba foglalását kérte volna, csupán azt jelezte, hogy az említett iratokat nem tudja aláírni, mert azok nem felelnek meg az előzetes megállapodásban foglaltaknak, a megbeszélt kettő szerződésmódosítás helyett aláírás esetén tizenkét hitelszerződése lett volna.

[51] Nem felel meg a valóságnak az ítélet azon megállapítása sem, hogy megállapodás-tervezett született volna az ingatlanai értékesítéséről.

[52] Az elsőfokú bíróság megállapításával szemben a 2010. június 7-i alkalmat követően további szerződés nem készült, új ajánlat nem született, és ezt követően egyeztetések sem folytak. Így nem valós az sem, hogy bármiféle áthidaló megállapodásban foglaltaknak ne tett volna eleget.

[53] Az ítélet tévesen minősíti a hitelszerződéseket felmondott státuszúnak a 2009. novemberében történt munkaviszony-megszűnést követően, mivel felmondásra csak 2011. október 27-én került sor.

[54] A keresetében pontosan előadta, hogy milyen feltételeket tartalmazó konstrukció létrehozását kéri. E konstrukció létrehozását semmi nem zárja ki; ettől az alperesek jogelődjeinek hibájából esett el. Az elsőfokú bíróság jogszabályi magyarázat nélkül állapította meg, hogy nem hozhat létre ítéletével olyan konstrukciót, amely átmeneti időre létezett.

[55] Az elsőfokú bíróság iratellenes megállapításával ellentétben a kártérítési igénye ténybeli alapját előadta, és bizonyította a végtörlesztések felmondások előtti, bankfiókban, szóban történt kezdeményezését. A végtörlesztés lehetőségét egyébiránt az alperesek jogelődjei maguk ajánlottak fel a 2011. október 4-i levelükben, majd arra a felmondó levelükben is utaltak. A végtörlesztés megtagadása olyan jogellenes magatartás, amely számára kárt okozott. A kár összegét az árfolyamvesztésben megjelölte, ezen összeggel az általa visszafizetendő összeg megnövekedett. A végtörlesztés megvalósulása esetén késedelmi kamatok sem merültek volna fel.

[56] Sérelmezte az eljárási illeték számításának módját is. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésére és (3) bekezdés b)

pontjára hivatkozással, valamint 40. § (1) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy az eljárás tárgyának értéke a felmondások jogellenessége megállapítása iránti keresetek tekintetében nem volt megállapítható, így a pertárgy értéke összesen 600.000 forint, hiszen több meg nem állapítható pertárgyérték összeadva is nem megállapítható pertárgyértéket ad ki.

[57] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségük megfizetésére kötelezését kérték.

[58] Előadták, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból helyes jogi következtetéseket vont le. A felperes a szerződések teljesítésével késedelembe esett, az általuk felajánlott áthidaló megoldás a felperesnek felróható okból hiúsult meg. Erre tekintettel a szerződések felmondása jogszerűen történt meg, nincs helye sem a felmondás érvénytelensége megállapításának, sem a felperes által kért szerződések bírói ítélettel létrehozatalának. A felperes a kártérítés iránti kérelmét sem jogalapjában, sem összegét tekintve nem igazolta. Így kártérítésre akkor sem tarthatna igényt, ha az első kereseti kérelme megalapozott is lenne.

[59] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a felperes és az Nyrt. között közjegyző által 2006. június 29-én okirat szám. ügyszámú közjegyzői okiratba foglalt ingatlanvásárlási kölcsönszerződés négy kölcsönrészre vonatkozott; összesen 5.000.000 forint és 11.131 svájci frank kölcsön nyújtását szabályozta azzal, hogy mind a forint, mind a deviza kölcsönön belül külön kölcsönrészként szabályozta az ingatlan jelzáloggal fedezett támogatott kölcsönrészt és az állami készfizető kezességvállalással fedezett támogatott kölcsönrészt.

A közjegyző által ugyanaznap okirat szám ügyszámon közjegyzői okiratba foglalt ingatlanvásárlási és ingatlan felújítási kölcsönszerződés a megnevezése szerint ingatlanvásárlási és ingatlan felújítási kölcsönrészre vonatkozott.

Az egyes, eltérő hitelazonosító számmal ellátott kölcsönrészekre a közjegyzői okiratok külön Kölcsön I. és Kölcsön II., illetve a Deviza Kölcsön I. és Deviza Kölcsön II. címszó alatt tartalmaztak szabályozást.

[60] Az alperesek jogelődjei a felperessel közölt, 2011. október 27-én kelt felmondások időpontjában a felperessel szemben 13.144.264 forint és 18.829,23 svájci frank kölcsönszerződésekből eredő, lejárt tartozást tartottak nyilván.

[61] Az így kiegészített tényállás alapján a fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

[62] Az elsőfokú bíróság nem követett el olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely folytán a perindításkor hatályban volt, ezért a jelen eljárásban még alkalmazandó rPp.

252. § (2) bekezdésében foglalt hatályon kívül helyezési ok állna fenn – az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 1. pontjában foglaltakra is tekintettel –, a Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú ítéletet a rPp. 253. § (3) bekezdése alapján, a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

[63] Az elsőfokú bíróság a tényállást kis részben hiányosan, és részben pontatlanul tárta fel, azonban a tényállás a kereseti kérelemhez csatolt, közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződések, valamint az alperesek jogelődjei által közölt felmondások tartalma alapján a fentiek szerint kiegészíthető volt, míg a tényállás pontatlanságai az ügy érdemi eldöntését nem befolyásolták. Így az ítélet hatályon kívül helyezésének a feltárt tényállás hiányosságaira vagy annak helyenként téves voltára tekintettel sem volt helye (PK vélemény 3. pont.).

[64] A keresettel létrehozni kért szerződéseket a felperes által állítottan megalapozó jognyilatkozat megtételének időpontjában hatályban volt, ezért a jelen perben alkalmazandó rPtk. 206. § (1) bekezdése értelmében a szerződéskötési kötelezettség körében, ha a felek nem állapodnak meg, a bíróság – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a szerződést létrehozhatja és tartalmát megállapíthatja. Nem hozza létre a bíróság a szerződést, ha a szerződéskötésre kötelezett fél bizonyítja, hogy a szerződés teljesítésére nem képes, vagy a szerződés teljesítése nemzetgazdasági érdeket sértene.

[65] A felperes hivatkozása szerint az alperesek szerződéskötési kötelezettségét a szerződések létrehozatalára irányuló nyilatkozata megtételének időpontjában hatályban volt Lktv. rendelkezései alapozzák meg.

[66] Az Lktv. 2. § (4) bekezdése értelmében természetes személy 2010. június 30. napjáig kezdeményezheti az Lktv. szerinti a hitelszerződés megkötését. A természetes személynek a hitelszerződés aláírásáig be kell nyújtania a 3. § (1) bekezdésének a)-d) pontjában foglaltak igazolására szolgáló iratok eredeti vagy hitelesített másolati példányát.

[67] Erre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta, hogy a felperes a fenti, törvényes határidőig előterjesztette-e az alperesek jogelődjeinél a fentiek szerinti, állami kezességvállalás mellett áthidaló kölcsönszerződések megkötése iránti kérelmet.

[68] A felperes a fellebbezésében nem konkretizálta, hogy mely nyilatkozata minősül az Lktv. szerinti áthidaló kölcsönszerződések megkötése iránti kérelemnek, csupán 2009. novemberében történt igénylésre hivatkozott.

A per során a 2010. március 16-i kérelméről állította, hogy ilyennek minősül, azonban a felek közötti levelezés anyagából, valamint a saját – e szempontból nem koherens – előadásaiból is az tűnik ki, hogy ebben az időpontban az ügyféltámogató program keretében, banki

konstrukcióban megvalósuló támogatás céljából nyújtott be kérelmet. Az állami kezességvállalással megvalósuló áthidaló kölcsön iránti kérelemnek a 2010. március 16-i nyilatkozattal történő azonosíthatóságát önmagában kizárja az alperes ellenkérelméhez csatolt, ilyen dátummal ellátott kérelem-formanyomtatvány, amely kifejezetten az ügyféltámogató programban való részvétel iránt került benyújtásra a II. rendű alperes jogelődjénél.

A Fővárosi Ítéltábla e körben utal a II. rendű alperes jogelődjének 2010. április 22-én és 2010. június 16-án kelt válaszlevelére is, amelyek a felperes banki programban való részvétel iránti kérelmére reflektálnak, a felperes 2010. június 10-i kérelmére, amely bármilyen áthidaló hitellel vagy átszerződéssel való megoldást szorgalmaz, és az I. rendű alperes jogelődjének 2010. szeptember 2-án kelt válaszlevelére, amely konkrétan leírja a banki konstrukció – és nem az Lktv. szerinti állami kezességvállalás – keretében igényelt, a felperes kérelmére engedélyezett fizetéskönnyítés feltételeit. (Az ilyen feltételeket tartalmazó szerződéseket a felperes nem írta alá.)

[69] A felperes 2010. január 15-i, az I. rendű alperes jogelődjének e-mail útján megküldött leveléből, továbbá I. rendű alperes jogelődjének 2010. szeptember 2-án kelt válaszleveléből, valamint a II. rendű alperes jogelődjének 2010. december 15-én kelt válaszleveléből valóban kitűnik, hogy a felperes korábban – a per iratai alapján pontosabban meg nem határozható időpontban – érdeklődött az Lktv. szerinti áthidaló kölcsön igénybevételének feltételeiről is, azonban a levelezés tartalma alapján, valamint a 2010. március 16-án kelt, erre vonatkozó, egyértelmű lemondó nyilatkozat értelmében a felperes végül nem emellett, hanem a banki konstrukcióban megvalósuló támogatás igénybevételéről döntött.

[70] A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy a felperes tévesen állítja, miszerint az Lktv. szerinti áthidaló kölcsönszerződések megkötését igényelte, és e kérelmét elfogadva a lehetőséget fel is ajánlották számára, csupán nem három, hanem hét szerződés megkötésének feltételét támasztva, figyelemmel arra, hogy az alperesek jogelődjei válaszleveleiből (2010. június 16., 2010. szeptember 2., 2010. december 15.) egyértelműen kitűnik, hogy az igénylés a banki konstrukcióban, az ügyféltámogató program keretében megvalósuló törlesztést célozta, amely a levelezésben helyenként szereplő megnevezés szerint szintén „áthidaló kölcsön”.

[71] Mivel a felperes az Lktv. 2. § (4) bekezdése szerinti, meghatározott határidőben és formák mellett, meghatározott mellékletekkel ellátott kérelem alperesek jogelődjeihez történt benyújtását nem igazolta, az alperesek jogelődjeinek – a feltételek teljesítésétől függetlenül – nem volt jogszabályi kötelezettsége az állami kezességvállalás melletti áthidaló kölcsön szerződések megkötése, így az ilyen kölcsönszerződések bíróság általi létrehozására irányuló kereseti kérelem nem megalapozott.

[72] A Fővárosi Ítéltábla rámutat, hogy az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának helyes értelmezése szerint nem azért találta megalapozatlannak az állami kezességvállalás mellett áthidaló kölcsönszerződések létrehozására vonatkozó keresetet, mivel az erre

vonatkozó Lktv. szabályai időközben hatályukat veszítették, hanem az Lktv. által támasztott feltétel, a törvényes határidőben megtörtént igénylés igazolása hiányában ([39] bekezdés).

[73] A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy a felperes a fellebbezésében is úgy fogalmazott, hogy tudomásul vette, miszerint az ügyféltámogató programban való részvételhez le kell mondania az Lktv. szerinti áthidaló kölcsönről, és ezt kénytelen volt megtenni, mégpedig az ügyének megoldása reményében. Ez pedig arra enged következtetni, hogy a felperes saját döntése volt, hogy nem a törvény által lehetővé tett állami kezességvállalás mellett, hanem a banki ügyféltámogató program keretében keresi a megoldást a törlesztési problémáira. Az állami kezességvállalás melletti áthidaló kölcsön megkötéséhez nem ragaszkodott, ez iránt kérelmet nem is nyújtott be, az ilyen szerződések megkötésének elmaradása miatt az alperesek jogelődjeinél panasszal nem élt, illetve az rHpt. 215/B. § szerinti jogorvoslati lehetőségeket sem vette igénybe.

[74] Az Lktv. felperes által hivatkozott 3. § (1) bekezdés ea) pontja akként fogalmaz, hogy lakás célú kölcsön esetén legalább 10.000 forint összegű törlesztés megfizetését kell vállalni, azaz – a felperes állításával szemben – az alperesek jogelődjei nem voltak kötelesek a kérelem benyújtása esetén automatikusan szerződésenként 10.000 forint törlesztőrészlet megfizetése mellett áthidaló kölcsönszerződést kötni vele. Mint azt az I. rendű alperes jogelődjének 2010. szeptember 2-i válaszelevele egyértelműen a felperes tudomására hozta, a felperesnek fennállt olyan hitele, amely a havi 10.000 forintnál magasabb törlesztést eredményezett volna.

Ebből pedig arra lehet következtetni, hogy a felperes nem pusztán az alperesek jogelődjeitől kapott információra – hogy a közös megegyezéssel történt munkaviszony megszüntetés miatt az állami kezességvállalás melletti áthidaló kölcsönt nem tudja igénybe venni – tekintettel döntött más támogatási forma igénybeviteléről, hanem azért, mivel azt kedvezőbbnek találta.

[75] A Fővárosi Ítéltábla rámutat arra is, hogy a felperes fellebbezésében is arra hivatkozott, hogy a támogatás igénybevitelének, az erre vonatkozó megállapodások aláírásának akadálya nem az volt, hogy a felperes számára nem az általa kért, az Lktv. szerinti áthidaló kölcsönszerződések megkötésének lehetőségét ajánlották fel (amely ténnyel előzetesen is tisztában volt), hanem azt sérelmezte, hogy az általa igényelt „legfeljebb három” kölcsönszerződés megkötése helyett 2010. június 7-én öt darab kölcsönszerződést akartak vele aláíratni.

[76] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezés visszatérő hivatkozásaira tekintettel rögzíti, hogy a per megítélése – az alperesek jogelődjének szerződéskötési kötelezettsége, illetve a szerződések felmondásának jogellenessége (joghatás kiváltására alkalmatlan volta) és a végtörlesztés megtagadásával okozott kár – szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az ügyféltámogató program keretében megvalósuló fizetéskönnyítésre vonatkozó megállapodás aláírása az alperesek jogelődjeinek, avagy a felperesnek felróhatóan maradt-e el, mivel ezek a szerződéstervezetek eleve nem az Lktv. által biztosított megoldást, hanem a banki konstrukció szerinti fizetéskönnyítési lehetőséget tartalmazták. Jelentősége annak van, hogy a felperes

nem a keresettel létrehozni kért szerződések szerinti konstrukció, hanem a bank ügyféltámogató programja szerinti megoldás iránt nyújtott be igénylést.

[77] Mindazonáltal a közjegyzői okiratokba foglalt szerződésekből egyértelműen megállapítható, hogy a felperes három közokiratba foglaltan összesen hét kölcsönrészt tartalmazó megállapodást írt alá, így ez indokolta az alperesek jogelődjei részéről támasztott azon követelményt, hogy a kölcsönszerződés-módosítások száma is ehhez igazodjon.

[78] A nyilvántartás ilyen módjával szemben – a felperes által csatolt levelezésből egyértelműen megállapíthatóan – a felperes panasszal élt, a panaszára pedig a 2010. július 16-án, a 2010. december 15-én és a 2012. január 18-án kelt levélben is választ kapott, egyúttal tájékoztatást arról, hogy amennyiben a bank álláspontja nem elfogadható, döntésével szemben a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez, valamint az illetékes békéltető testülethez fordulhat. A felperes ilyen jogorvoslat igénybevételét nem állította.

[79] A felperes hivatkozott az ítélet tárgyi tévedéseire, amely hivatkozások részben helytállóak, azonban a per érdemi eldöntésére nem voltak kihatással.

[80] Valóban nem merült fel arra adat, hogy a felperes a kölcsönszerződések szerinti fizetési kötelezettségét csupán 2009. júniusáig teljesítette, hogy megállapodás-tervezett született volna az ingatlanai értékesítéséről, valamint arra sem, hogy a 2010. június 7-i alkalmat követően további szerződéstervezet készült, és 2010. augusztus 26-án ismételten a felperes elzárkózása folytán nem került sor annak aláírására.

Az indokolás tévesen minősíti a kölcsönszerződéseket felmondott státuszúnak a munkaviszony megszűnését követően, holott a felmondásra valójában csak 2011. október 27-én került sor.

[81] Mindezek a kereset megítélése szempontjából jelentőséggel nem bírnak, nem változtatnak annak tényén, hogy a felperes az Lktv. szerinti szerződések megkötését nem kérte.

[82] Ugyancsak nincs jelentősége a felek együttműködési kötelezettsége teljesítésére vonatkozó megállapításoknak, figyelemmel arra, hogy ezen együttműködés nem a keresetben létrehozni kért szerződések érdekében, hanem a banki konstrukció keretében biztosítandó támogatásról megállapodás érdekében folyt.

[83] A Fővárosi Ítéltábla az ítélet indokolásából e részeket mellőzi.

[84] A perbeli adatok alapján valóban nem állapítható meg az, hogy a felperes 2010. június 7-én a szerződési egyetlen közokiratba foglalását várta volna el, az azonban a felperes által sem vitatott, hogy legfeljebb három módosító szerződés aláírását vállalta.

Az ítélet nem azt rögzíti, hogy a felperes nem volt jogosult az Lktv. szerinti áthidaló kölcsön igénylésére, hanem azt, hogy a felperes 2010. március 16-i nyilatkozatával tudomásul vette az ilyen tartalmú tájékoztatást, amely tényszerű megállapítás.

Ugyancsak tényszerűen állapította meg az ítélet, hogy a felperes a számára felkínált konstrukciót tartalmazó, előzetesen szóban elfogadott szerződésmódosítások aláírását megtagadta. A Fővárosi Ítéltábla megjegyzi, hogy a felperes azon fellebbezési hivatkozása, miszerint a konstrukciót elfogadta, csupán az őt okiratba foglalással nem értett egyet, megerősíti, hogy a felperes nem az Lktv. szerinti, hanem az akkor felkínált, a bank ügyféltámogató programja szerinti fizetési könnyítést kívánta igénybe venni.

[85] A felperes második, a kölcsönszerződések 2011. október 27-i felmondásainak jogellenessége megállapítása iránti kereseti kérelme az első kereseti kérelem megalapozatlansága miatt szintén megalapozatlan.

[86] Amennyiben ugyanis – a felperes erre irányuló kérelme hiányában – az alperesek jogelődjei nem voltak kötelesek az Lktv. szerinti szerződés megkötésére, egyéb, fizetéskönnyítést lehetővé tevő szerződésmódosítás aláírásának hiányában a felperes a kölcsönszerződések szerinti törlesztésre az eredeti szerződéses feltételek szerint volt köteles. A felperes pedig sem az elsőfokú eljárás során, sem fellebbezésében nem vitatta, hogy 2009. novemberétől az eredeti kölcsönszerződések szerinti törlesztési kötelezettségét nem tudta teljesíteni.

[87] Az alperesek jogelődjei felmondó leveleiből kitűnően a felmondás időpontjában a perbeli kölcsönszerződésekből eredően a felperessel szemben 13.144.264 forint és 18.829,23 svájci frank lejárt tartozást tartottak nyilván. Az elsőfokú bíróság helytállón állapította meg, hogy a fizetési késedelemre tekintettel, a rPtk. 525. § (1) bekezdés e) pontja alapján a felmondások jogellenessége nem állapítható meg.

[88] Az elsőfokú bíróság érdemben helytállón állapította meg azt is, hogy a felperes alperesekkel szembeni kártérítési igénye úgyszintén megalapozatlan. Nem tévedett, amikor azt rögzítette, hogy a felperes nem bizonyította a végtörlesztés igénylésének megtörténtét, nem munkálta ki kellő részletességgel az alperesek jogelődjei jogellenes magatartásának a kára bekövetkeztére gyakorolt hatását és a kártérítési igénye összegaszerűségét sem.

[89] A rPtk. 318. § (1) bekezdése szerint a jelen szerződéses jogviszonyokban is alkalmazandó a rPtk. 339. § (1) bekezdése értelmében, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni.

[90] A fentiek értelmében a kártérítés kötelező tényállási eleme a kár bekövetkeztének, valamint azzal összefüggésben a károkozó jogellenes magatartásának bizonyítása.

[91] Mivel a felperes által állított kár a megtagadott végtörlesztés szerinti törlesztőrészletek és a tényleges törlesztéseinek összege közti különbség, a kár meglétének, bekövetkeztének feltétele, hogy a felperes ténylegesen többet törlesztett, mint amennyire a végtörlesztés feltételei alapján köteles lett volna. A felperes a végtörlesztés igénylése időpontját követően általa teljesített törlesztések összegét nem munkálta ki, erre előadást nem is tett, nem igazolta, hogy ez a törlesztés meghaladja a végtörlesztés alapján teljesítendő összeget, vagy azt, hogy egyáltalán volt törlesztése. Ezért a kára bekövetkeztét nem bizonyította. A Fővárosi Ítéltábla ezzel összefüggésben rámutat, hogy a rPp. 355. § (4) bekezdése értelmében a felmerült kárként a jelen esetben csakis a vagyonban már bekövetkezett értékcsökkenés lenne figyelembe vehető.

[92] A kár bekövetkeztén felül a felperes nem igazolta az állított okozati összefüggés meglétét sem.

[93] A Fővárosi Ítéltábla e körben elsődlegesen azt rögzíti, hogy a felperes állítása szerint a végtörlesztést 2011. októberében, még a kölcsönszerződések felmondása előtt igényelte, így nem helytálló az ítélet azon indokolása, miszerint a végtörlesztés igénybevételére a szerződések felmondására tekintettel nem volt lehetőség.

[94] Az alperesek jogelődjeinek károkozó magatartása a felperes állítása szerint a végtörlesztés megtagadása volt, a hivatkozott – és a fentiek szerint be nem következett – kár azonban csak akkor állhatna ezzel okozati összefüggésben, ha a felperes az alperesek jogelődjeivel közölte végtörlesztést kívánt igénybe venni, a végtörlesztés feltételeinek megfelelt, továbbá, ha e törlesztések által a tartozásait teljesíteni tudta volna.

[95] A felperes által e körben hivatkozott, az I. rendű alperes jogelődjének 2011. október 4-én kelt levele nem minősül a végtörlesztés felajánlásának; az a végtörlesztés konkrét feltételeit nem tartalmazza, miként annak megállapítását sem, hogy a felperes e feltételeknek eleget tesz. A levél megfogalmazása szerint „megfontolásra ajánlja” a rögzített árfolyamon történő végtörlesztést, és e körben utal az Otthonvédelmi Program keretében elfogadott, a rHpt. 200/B. §-ával bevezetett, 2011. szeptember 29-től hatályban volt módosításra, a rögzített árfolyamon történő végtörlesztés lehetőségére.

[96] A rHpt. 200/B. § (2) bekezdés c) pontja azonban előírja a végtörlesztésre vonatkozó igény 2011. december 30. napjáig történő írásbeli bejelentését, míg ehhez képest a felperes a végtörlesztési igény bejelentése körében a bankfiókban, szóban történt közlésre hivatkozott.

[97] A végtörlesztés igénybevételének feltételeit a rHpt. 200/B. § (2) bekezdése sorolta fel, amely feltételek fennálltára a felperes nyilatkozatot sem tett, a (2) bekezdés a) és d) pontjában foglalt további feltételek teljesítését nem igazolta.

Ugyancsak nem bizonyította a felperes, hogy a végtörlesztés rHpt. 200/B. § (2) bekezdés e) és f) pontjaiban foglalt feltételeket teljesíteni tudta volna, azaz képes lett volna a végtörlesztés szerinti összeg teljesítésére, avagy fedezet biztosítására. Az ezzel összefüggésben hivatkozott munkáltatói kölcsönszerződés kerete 8.000.000 forint, amelyet az alperesek jogelődjei által ezen időpontban nyilvántartott tartozások összege lényegesen meghaladott. Ugyanakkor a felperes a végtörlesztés szerint általa fizetendő összeget nem jelölte meg, így a két összeg összevethetősége hiányában nem igazolt, hogy a felperes a végtörlesztésre képes lett volna, és a sikeres végtörlesztés által az eredeti szerződéses feltételek szerinti teljesítéshez képest az általa megjelölt összegeket takaríthatta volna meg.

[98] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy azösszepszerűség kidolgozatlansága önmagában a kártérítési követelések megalapozatlanságát eredményezi. A kereset e tekintetben kölcsönszerződésenként tüntette fel a kár CHF-ben és (az átváltási árfolyam megjelölése mellett) forintban kifejezett összegét. Ehhez képest a kereseti kérelem megalapozottságának vizsgálata szükségessé tette volna annak kimunkálását, hogy a felperes milyen végtörlesztési feltételek szerint, törlesztési időszakokra lebontva milyen törlesztőrészleteket lett volna köteles megfizetni, és milyen összegek adódnak az eredeti szerződéses feltételek szerinti árfolyamon törlesztés és a végtörlesztés által lehetővé tett, rögzített árfolyam melletti törlesztés különbözeteként.

Emellett azösszepszerűség kidolgozatlanságát okozza az is, hogy a felperes nem csupán az árfolyam különbözetből származó kárát, hanem a késedelmi kamatban jelentkező,összepszerűen meg nem jelölt kárát is érvényesíteni kívánta.

[99] A fentiek alapján a felperes valamennyi keresetének elutasítása érdemben helytálló.

[100] A fellebbezésben foglaltakkal ellentétben az elsőfokú bíróság a perköltség megállapítása során helytállóan vette figyelembe a pertárgy értékeként a felperes valamennyi kereseti kérelmére tekintettel megállapítható 8.464.346 forintot. Helytállóan alkalmazta az Itv. 39. § (1) bekezdésében és (3) bekezdés b) pontjában foglaltakat.

[101] A rPp. 24. § (1) bekezdése értelmében a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó.

[102] Az Itv. 40. § (1) bekezdése szerint, ha a fél egy eljárásban egy jogviszonyból eredő több igényét vagy több jogviszonyból eredő igényeit érvényesíti, az eljárás tárgya

értékének megállapításakor – a járulékok figyelmen kívül hagyásával – az előterjesztett igények együttes értékét kell figyelembe venni.

[103] Mivel a felperes I. és II. rendű alperessel szemben előterjesztett, a 2011. október 27-i felmondások jogellenességének megállapítására irányuló kereseti kérelmei egymáshoz képest valós keresethalmazatban állnak, az elsőfokú bíróság a pertárgy értékeként helytállóan állapított meg az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontjára figyelemmel keresetrészenként 600.000 forintot.

[104] A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján – részben pontosított és kiegészített indokolással – helybenhagyta.

[105] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a pervesztes felperes a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperesek másodfokú perköltségének megfizetésére köteles.

A Fővárosi Ítéltábla az alperesek ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg, a kifejtett jogi képviselői tevékenység – a kétoldalas fellebbezési ellenkérelem benyújtása – volumenéhez képest mérsékelve, azzal arányosan megállapítva az összeget.

[106] Az elsőfokú bíróság a felperest az illetékfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett eljárási illeték államnak megfizetésére – az akkor hatályos szabályozásnak megfelelően – a külön felhívás kézhezvételének határidejével kötelezte.

[107] A polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és az állam által megelőlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet módosításáról szóló 26/2022. (XII. 6.) IM rendelet – egyéb átmeneti rendelkezés hiányában – a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazandó. A 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2023. január 1-jétől hatályos, a 26/2022. (XII. 6.) IM rendelet 1. §-ával módosított 3. § (2) bekezdése értelmében ha a bíróság a határozatában az illeték viseléséről dönt, határozatában megjelöli a fizetendő illeték összegét [a) pont], felhívja a megfizetésre kötelezett személyt, hogy az illetéket az állami adó- és vámhatóság által közzétett illetékbevételei számla javára az esedékesség napjáig fizesse be [b) pont], tájékoztatást ad a fizetési kötelezettség illetékekről szóló törvény szerinti esedékességének időpontjáról [c) pont], megjelöli az állami adó- és vámhatóság illetékbevételei számlájának számát [d) pont] és tájékoztatást ad arról, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni [e) pont].

[108] A Fővárosi Ítéltábla ezért az ítéletnek az eljárási illeték külön felhívásra történő megfizetését előíró részét azzal hagyta helyben, hogy – a jogszabályváltozásra tekintettel – a felperes az államnak járó illetéket az esedékesség napjáig köteles megfizetni az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára, egyúttal tájékoztatást adott az esedékesség időpontjáról, amely a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 nap.

[109] A Fővárosi Ítéltábla a fentieknek megfelelően tájékoztatja továbbá a felperest, hogy az eljárási illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára kell megfizetni. Az illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését (2023. március 29.) követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a fenti bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[110] A felperes illetékfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett 677.147 forint fellebbezési illetéket a rPp. 78. § (1) bekezdése és a kereset benyújtásakor hatályban volt, ezért a jelen eljárásban még alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperes köteles az államnak megfizetni, ugyancsak a fenti tájékoztatás szerinti módon és határidőben.

Budapest, 2023. március 29.

dr. Kolozs Balázs s.k.
a tanács elnöke
előadó bíró

dr. Molnár József s.k.
s.k.

bíró

Spiegelbergerné dr. Pofonka Mariann

bíró

A kiadmány hitelül: